

Dajte delavcu, kar je delavčevega. Brezposleci na planu! Zahujajte svoje!

Naročnina:
Amerika \$1.50 celo leto, 75c pol leta.
Evropa \$2.00 celo leto, \$1 pol leta.

Subscription Rates:
United States and Canada, \$1.50
a year, 75c half a year. Foreign
countries \$2 a year, \$1 half a year.

Štev. 19. (No. 19)

Lastnina dela.

Milijone mož i žena živi v ti deli, ki ne posedujejo družega kot vojo delavno moč; milijone jih je, ki stremijo le za tem, da jim kdo da dela. To je neizpodobiti fakt, das ga mnogi, mnogi ne pojmejo ali — nočejo pojmiti.

Posledica tega je, da delodajale, ki lastajojo delo, lastajojo tudi ljudstvo, ki hoče dela — ki se peha za delom. Ljudstvo — delavsko ljudstvo — proletariat je lastnina posamičnikov, kateri go spodbujajo z delom.

Gospodarji dela — kapitalisti — dovolijo delati neposedujočim slojem le tedaj, ako vidijo, da so ti sloji v stanu dati dober delež profitu za poverjeno jim delo. Pripeti se pa, da v tisočih, milijon slučajih delavno ljudstvo ne more dati dovolj profitu za svoje delo. Takrat ustavlja kapitalisti delo. Njih parola je: dokler ni profita, ni dela.

In tako je danes. Tisoče in tisoče delavev prosi dela, prosi prilike za delo, ampak gospodarji dela so gluhi napram prošnjam. Oni ne morejo pomagati, kajti se danji državnib red ne dovoljuje, da bi se delalo drugače, kakor za dobitka. Kapitalist, kateri krši "zakon businessa" je takoj obsojen v industrialno smrt, ki se izvrši potom "bankerata".

Iz tega sledi, da delavev bodo vedno prosili in pehali se za delom, dokler bodo obstali sedanj družbeni red; dokler bodo delo odvisno od dobitka — in dokler bodo delo lastnina posamičnikov. Kajti dokler bodo posamičniki gospodarji dela, tako dolgo bodo tudi gospodarji delavnega ljudstva.

Mi imamo lahko konstitucije sodišča, postavljajo, svobodne tele, splošno volilno pravico; imamo lahko neštete pravice in privilegije — toda dokler imamo privatno lastnino dela, imamo tudi sužnje in to so oni milijoni delavev, ki delajo za profit kapitalistov.

Mi lahko poemo pesem o "deli svobode", toda dokler smo sužni onih, ki lastajojo vse delo — nismo svobodni.

Kje je torej pot do resnične svobode?

Ako hočemo biti svobodni; ako hočemo biti sužni, tedaj moramo postati lastniki našega dela.

Delavev mora biti sam gospodar svojega dela!

To se sicer ne glasi tako poetično, kakor na primer "proglasenje neodvisnosti" ali kakšna doneč politična platforma, vendar je pa gola resnica, tako globoka resnica, da bodo ljudstvo namah združili robske verige v prah, ko jo dodača spozna.

Delavev bodo lastnik svojega dela.

Lastnina zavidi od zakona. Može, izvoljeni od ljudstva stvarjajo zakone. Veliko večino ljudstva pa tvori delavstvo — in to delavstvo zamore poslati v kongres in postavljajo zastope svoje zastopnike, kateri bodo delali zakone po želji svojega delavnega razreza.

Storite tako, delavev! Pri prihodnjih volitvah glasujte za svoje kandidate. Glasujte za socialiste; postavite socialiste v Belo hišo, kongres in v postavljajo zastope svoje zastopnike, kateri bodo delali zakone in zakon bo kmalu storjen, da je delo in vsa sredstva za produkcijo vaša lastnina, lastnina vseh, ne pa posamičnikov — kapitalistov.

Dol s privatno lastnino dela! Dol z mezdno sužnostjo!

Obletnica "Rdeče nedelje" je tu. Obletnica brutalnega klanja nezborenih delavev! Tirani, kateri so z delavčevim krovom označili ta spominski dan za tlačene proletarce, so s prelivanjem nezdoljne krvi znartili že murskite krivavi dan v zgodbini proletariata.

Tisoči in tisoči delavev, kateri so pred štirimi leti glasovali za Roosevelta pod pretezo, da "ne začrtej svojega glasu", danes lahko uvidijo, kaj se pravi glasovati za panike, krizo in brezposlenost.

Delavev, naš boj je vaš boj!

PROLETARJEC

"Delavci vseh dežela, združite se!"

Chicago, III., 21. januarja 1908.

LIST ZA INTERESSE
DELAVSKEGA LUDSTVA.

THIS PAPER IS DEVOTED
TO THE INTERESTS OF THE
WORKING CLASS.

Leto III. (Vol. III)

Od blizo in daleč

Ali se res delavev ne oprijemijo socializma? Vprašajte jih danes.

Kapitalisti so vedno isti postavni roparji, pa naj bude pred krizo, za časa krize ali po krizi.

Socializem je odpomoč zoperlerize in gospodarsko mizerijo. Vsak zaveden delavec bodi socialist.

Mesto Los Angeles v Californiji je sklenilo postaviti javno kuhanje za gladno ljudstvo. Chamber of Commerce se je pa temu uprel, es, to bi bil slab glas za mesto. Let them starve!

Ruski car bo zopet potrosil 2 milijona rubljev za zgradbo novih mornarice. Japoneci bodo zopet imeli priliko "igrati se" z oklopnicami in socialističnimi mornarji bodo zopet lahko razvili rdečo zastavo na ruskih oklepničah Črnega morja.

Stosedeninštrest oseb, v večini žen in otrok je zgorelo v gledališču ognju, v Boyertownu, Pa. Človeško življenje je posenčen! Naši gledališči spekulatorji morajo imeti svoj "fun mesa" — tudi riskirajo stotine človeških življenj.

48.000 otrok pod štirinajstom letom dela na Japonskem s 51,20 pet in pol centa) plače na dan. Ni čuda, ako torej toliko teh trpinov beži iz svoje domovine. V Vaneouveru, B. C. je že nad 25.000 Japonev; a še vedno prihaja. Kapitalisti so povsod tiranski izkorisčevalci, bodisi v Ameriki ali na Japonskem.

Tudi v Nemčiji je tekla kri. Nemški razredozavedni delavev zahtevajo pravico volilno pravico; imamo lahko neštete pravice in privilegije — toda dokler imamo privatno lastnino dela, imamo tudi sužnje in to so oni milijoni delavev, ki delajo za profit kapitalistov.

Mi lahko poemo pesem o "deli svobode", toda dokler smo sužni onih, ki lastajojo vse delo — nismo svobodni.

Kje je torej pot do resnične svobode?

Ako hočemo biti svobodni; ako hočemo biti sužni, tedaj moramo postati lastniki našega dela.

Delavev mora biti sam gospodar svojega dela!

To se sicer ne glasi tako poetično, kakor na primer "proglasenje neodvisnosti" ali kakšna doneč politična platforma, vendar je pa gola resnica, tako globoka resnica, da bodo ljudstvo namah združili robske verige v prah, ko jo dodača spozna.

Delavev bodo lastnik svojega dela.

Lastnina zavidi od zakona. Može, izvoljeni od ljudstva stvarjajo zakone. Veliko večino ljudstva pa tvori delavstvo — in to delavstvo zamore poslati v kongres in postavljajo zastope svoje zastopnike, kateri bodo delali zakone po želji svojega delavnega razreza.

Storite tako, delavev! Pri prihodnjih volitvah glasujte za svoje kandidate. Glasujte za socialiste; postavite socialiste v Belo hišo, kongres in v postavljajo zastope svoje zastopnike, kateri bodo delali zakone in zakon bo kmalu storjen, da je delo in vsa sredstva za produkcijo vaša lastnina, lastnina vseh, ne pa posamičnikov — kapitalistov.

Dol s privatno lastnino dela! Dol z mezdno sužnostjo!

Obletnica "Rdeče nedelje" je tu. Obletnica brutalnega klanja nezborenih delavev! Tirani, kateri so z delavčevim krovom označili ta spominski dan za tlačene proletarce, so s prelivanjem nezdoljne krvi znartili že murskite krivavi dan v zgodbini proletariata.

Kapitalisti v Evropi skušajo izseljevanje iz Amerike v Evropo za znižanje plač.

Nekaj dober poznavalec evropskih razmer piše: Delavske mimožice, ki prihajajo iz Amerike so velikanske. To vračanje se bo prihodnjo spondland porabilo za učišči vse pridobitve, katere so si delavev izvojevali tekom zadnjih let.

Plačodajaleci se pripravljajo da bi vračajoče se mimožice porabili za stavkokaze.

Sedaj mora najbrezbrizniji delavec razumeti, da je strmolaglenje današnjega družabnega reda in uvedenje socializma.

Turinonkraj očesačka kaj se dejav delavev budi boji.

Delavev bodo pripravljeni, kajti pridobitve enega desetletja so sedaj v nevarnosti!

V gledališču Rhoades v Bayertownu, Pa., je 13. t. m. nastal požar med predstavo. Med gledališčem je nastala grozna panika; koliko jih ni bilo zadušenih od dima in pokončanih od plamenov, koliko je bilo pohojenih, in ubitih, ko se je podrl del poda. 167 oseb, med temi največ žen in otrok, je našlo smrt. Požar je nastal, ko je eksplodiral stroj za premične skle.

John R. Walsh, znani propagandi bankir, je bil v soboto od potrošnikov pri zvezinem sodišču v Chicagu spoznan krivim 54 prestopkom bančnega zakona. Zakon narekuje kazen za vsak tak prestopek od pet do deset let zapora s tredin delom. Ali pojde zdaj Walsh v ječo? Ne vratjamo, Kajti, ko se naznanih porotnikov svojo sodbo, dejal je Walsh: "Boj se je šele komaj priješ."

Wm. D. Haywood je 18. januarja govoril v Grand Central palaci v New Yorku ob velikanski udeležbi svojih somišljencov in delavev. Med drugim rekel je Haywood, da ne bo nikoli pozabil, da dolguje svoje življenje in svobodo ameriškemu delavstvu, ki ga je izrekel mnenje, da bi bila za organiziranje delavev velikanska pridobitev, če bi se združili z Western Federation of Miners in United Mine Workers of America. Oba organizaciji — reklo je Haywood — sta industrialni telesi in obe stremita za istimi cilji. Nadalje je izjavil Haywood, da pojde na konvenenco U. M. W. A., katera se prične 22. t. m. v Indianapolisu, kjer bodo govoril v prid unionizmu.

V tednu je izjavil Haywood, da se bo na konvenco v Indianopolisu, kjer bodo govorili v prid unionizmu.

William D. Haywood, bivši tajnik in blagajnik W. F. of M., se je mudil zadnji torek in sredo v Chicagu. Obiskal je udeležbo "Daily Socialist-a" in v pogovoru o delavskih organizacijah je izrekel mnenje, da bi bila za organiziranje delavev velikanska pridobitev, če bi se združili z Western Federation of Miners in United Mine Workers of America. Oba organizaciji — reklo je Haywood — sta industrialni telesi in obe stremita za istimi cilji. Nadalje je izjavil Haywood, da pojde na konvenenco U. M. W. A., katera se prične 22. t. m. v Indianopolisu, kjer bodo govorili v prid unionizmu.

William D. Haywood, bivši tajnik in blagajnik W. F. of M., se je mudil zadnji torek in sredo v Chicagu. Obiskal je udeležbo "Daily Socialist-a" in v pogovoru o delavskih organizacijah je izrekel mnenje, da bi bila za organiziranje delavev velikanska pridobitev, če bi se združili z Western Federation of Miners in United Mine Workers of America. Oba organizaciji — reklo je Haywood — sta industrialni telesi in obe stremita za istimi cilji. Nadalje je izjavil Haywood, da pojde na konvenenco U. M. W. A., katera se prične 22. t. m. v Indianopolisu, kjer bodo govorili v prid unionizmu.

William D. Haywood, bivši tajnik in blagajnik W. F. of M., se je mudil zadnji torek in sredo v Chicagu. Obiskal je udeležbo "Daily Socialist-a" in v pogovoru o delavskih organizacijah je izrekel mnenje, da bi bila za organiziranje delavev velikanska pridobitev, če bi se združili z Western Federation of Miners in United Mine Workers of America. Oba organizaciji — reklo je Haywood — sta industrialni telesi in obe stremita za istimi cilji. Nadalje je izjavil Haywood, da pojde na konvenenco U. M. W. A., katera se prične 22. t. m. v Indianopolisu, kjer bodo govorili v prid unionizmu.

William D. Haywood, bivši tajnik in blagajnik W. F. of M., se je mudil zadnji torek in sredo v Chicagu. Obiskal je udeležbo "Daily Socialist-a" in v pogovoru o delavskih organizacijah je izrekel mnenje, da bi bila za organiziranje delavev velikanska pridobitev, če bi se združili z Western Federation of Miners in United Mine Workers of America. Oba organizaciji — reklo je Haywood — sta industrialni telesi in obe stremita za istimi cilji. Nadalje je izjavil Haywood, da pojde na konvenenco U. M. W. A., katera se prične 22. t. m. v Indianopolisu, kjer bodo govorili v prid unionizmu.

William D. Haywood, bivši tajnik in blagajnik W. F. of M., se je mudil zadnji torek in sredo v Chicagu. Obiskal je udeležbo "Daily Socialist-a" in v pogovoru o delavskih organizacijah je izrekel mnenje, da bi bila za organiziranje delavev velikanska pridobitev, če bi se združili z Western Federation of Miners in United Mine Workers of America. Oba organizaciji — reklo je Haywood — sta industrialni telesi in obe stremita za istimi cilji. Nadalje je izjavil Haywood, da pojde na konvenenco U. M. W. A., katera se prične 22. t. m. v Indianopolisu, kjer bodo govorili v prid unionizmu.

William D. Haywood, bivši tajnik in blagajnik W. F. of M., se je mudil zadnji torek in sredo v Chicagu. Obiskal je udeležbo "Daily Socialist-a" in v pogovoru o delavskih organizacijah je izrekel mnenje, da bi bila za organiziranje delavev velikanska pridobitev, če bi se združili z Western Federation of Miners in United Mine Workers of America. Oba organizaciji — reklo je Haywood — sta industrialni telesi in obe stremita za istimi cilji. Nadalje je izjavil Haywood, da pojde na konvenenco U. M. W. A., katera se prične 22. t. m. v Indianopolisu, kjer bodo govorili v prid unionizmu.

William D. Haywood, bivši tajnik in blagajnik W. F. of M., se je mudil zadnji torek in sredo v Chicagu. Obiskal je udeležbo "Daily Socialist-a" in v pogovoru o delavskih organizacijah je izrekel mnenje, da bi bila za organiziranje delavev velikanska pridobitev, če bi se združili z Western Federation of Miners in United Mine Workers of America. Oba organizaciji — reklo je Haywood — sta industrialni telesi in obe stremita za istimi cilji. Nadalje je izjavil Haywood, da pojde na konvenenco U. M. W. A., katera se prične 22. t. m. v Indianopolisu, kjer bodo govorili v prid unionizmu.

William D. Haywood, bivši tajnik in blagajnik W. F. of M., se je mudil zadnji torek in sredo v Chicagu. Obiskal je udeležbo "Daily Socialist-a" in v pogovoru o delavskih organizacijah je izrekel mnenje, da bi bila za organiziranje delavev velikanska pridobitev, če bi se združili z Western Federation of Miners in United Mine Workers of America. Oba organizaciji — reklo je Haywood — sta industrialni telesi in obe stremita za istimi cilji. Nadalje je izjavil Haywood, da pojde na konvenenco U. M. W. A., katera se prične 22. t. m. v Indianopolisu, kjer bodo govorili v prid unionizmu.

William D. Haywood, bivši tajnik in blagajnik W. F. of M., se je mudil zadnji torek in sredo v Chicagu. Obiskal je udeležbo "Daily Socialist-a" in v pogovoru o delavskih organizacijah je izrekel mnenje, da bi bila za organiziranje delavev velikanska pridobitev, če bi se združili z Western Federation of Miners in United Mine Workers of America. Oba organizaciji — reklo je Haywood — sta industrialni telesi in obe stremita za istimi cilji. Nadalje je izjavil Haywood, da pojde na konvenenco U. M. W. A., katera se prične 22. t. m. v Indianopolisu, kjer bodo govorili v prid unionizmu.

William D. Haywood, bivši tajnik in blagajnik W. F. of M., se je mudil zadnji torek in sredo v Chicagu. Obiskal je udeležbo "Daily Socialist-a" in v pogovoru o delavskih organizacijah je izrekel mnenje, da bi bila za organiziranje delavev velikanska pridobitev, če bi se združili z Western Federation of Miners in United Mine Workers of America. Oba organizaciji — reklo je Haywood — sta industrialni telesi in obe stremita za istimi cilji. Nadalje je izjavil Haywood, da pojde na konvenenco U. M. W. A., katera se prične 22. t. m. v Indianopolisu, kjer bodo govorili v prid unionizmu.

"PROLETAREC."

LIST KA INTERESU DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKI TOREK.

Lasterik in izdajalec:

Jugoslovanska delavska tiskovna družba
v Chicago, III.

Naročnina: Za Evropo \$1.50 za celo leto, \$1 za pol leta.

Oglas za delavcev: Pri spremembi kvotilice
je poleg novega nasestila tudi STAR! naslov.

PROLETARIAN

Owned and published every Tuesday by

South Slavic Workmen's Publishing Company,
Chicago, Ill.

JOHN GEILS, President;

JOHN PETRIČ, Secretary;

ANTON PRESEK, Treasurer.

SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada,
\$1.50 per year; Europe, \$1.50 per year; Foreign countries
\$2 per year. We have half-yearly rates.

ADVERTISING RATES on agreement.

NASLOV (ADDRESS)

"PROLETAREC",
587 So. Center Ave., Chicago, Ill.

231

NASPROTNIKI ORGANIZIRANEGLA DELAVSTVA.

Kdo je največji nasprotnik organizovanega delavstva?

Odgovorili boste enostavno: kapitalisti, trutci in gospodruječi razred sploh.

Stara resnica! Kapitalisti so očetini in neizprosni nasprotniki, proti katerim se bore organizirani delave že desetletja. Nositelji mezdne sužnosti so: reparji delavščevega produkta; kri na meso današnjega krivčnega družbenega sistema. Ko bi ne bilo sedanja človeška družba kapitalistična, to je k bi ne bilo kapitalizma, tiranije in izkorisčanja proletarske mase, — ne bi bilo tudi delavskih organizacij; ne bi bilo razredne borbe, kakoršno imamo danes. Kapitalizem je rodil odpor v proletariatu in ta odpor je rodil razredno borbo. Delave v razredni borbi se po organizujejo, da tem lažje izkoristijo svoja bojna sredstva — štrajk itd. — proti kapitalistom. Naravno so torej kapitalisti veliki in glavni nasprotniki organiziranega delavstva, k mu skušajo škodovati, kjerkoli morejo.

Ampak poleg teh ima organizirani delave še druge nasprotnike. Nad vsemi postranskimi nasprotniki v službi kapitalizma stoji — neunijski delave.

Žalostno, a vendar resnično.

Neunijski delave isti mezdni suženji, istotko izkorisčen po kapitalizmu, kar vost ali protivajale, skoduje več svojim organiziranim bratom, kakor pa kapitalist, kateri se odprto bori proti delavskim unijam. Zanemarjen ali mladčen delave, kateri noče v unijo, je neposredna pomoc kapitalistu, da lažje užuga in izlačenja plačojemalec: skrb za bič, katerga vulti kapitalist nad njegovimi brati in nad njem samim. Delave se organizujejo v unijo z namenom, koriščiti vsem, ki proizvajajo za profit; priboriti vsem enake pravice. Tu pa pride neunijski delave, kateremu želi in išče organizacija iste dobreto v pravici, in ovira svoje tovarise pri zvišenem delu. Skoduje jim in tem skoduje isti nevedoma — tudi sam sebi. Mesto, da bi z hvaleno pravo prisluhišči, kot se je boje pri kapitalistih — izginili bi kmalo vsi speli, pinkertone in skabje iz naše srede.

Drugega sodbo moramo pa imeti o onih neorganiziranih delavcih, kateri žive v krajih, ki so še takoreč opasani v kitajskim zidom pred unionizmom. Taki trpni v resnicu nimajo pojma o organizaciji, niti moči, da bi se povspeli do nje. Tako npr. se nahaja v bakrenih rudnikih v Calumetu, Mich., in okolici nad dvajset tisoč rudarjev brez najmanje unije. Ti delave so popoloma okosteneli za unijsko gibanje in razredno borbo. Zato se pa morajo slepo pokoriti delavalcem, kateri so znali že od nedaj v onem kraju na uneten način zvezati roke rudarjev, da se ne morejo ganiti v svojo korist. Ampak ti delave in drugi, ki žive v enakih razmerah, so le zanesno marty za organizacijo. Prišel bo dan, ko pade iskra spoznanja tudi med te trpine in plamen odpora bo hujši, kakor je bil kje drugje.

Nesolidarnost je poglaviti vzrok antipati do delavskih organizacij med delave samimi. Nezupnost pa narodnjaško-patriotična ozkorčnost. Ta zadnja bolezni se najbolj drži slovenskih, finskih in nekoliko italijanskih delavcev. Bacili nesrečnih nacionalnih bojev v Evropi se zanajajo tudi v Ameriko in skušajo vleči črto med delave tega in onega jezika ali naroda. Sicer se to opaža v komaj vidni mriji, a vendar v tolki, da skoduje unionizmu. Take jezikovne mržnje in inozemskimi delavev v Ameriki so naravnost pismodarja. Patriotardi v svoji slèoti ne vidi, da kapitalist ravno tako izkorisca italijanskega delavev, kakor slovenskega; guli ravno tako hrvaškega, kakor turškega, črno-kosnega ali japonskega delavev. Ako hočejo delave zboljšati svoje življenske pogoje in vrsei raz sebe kapitalisti komat, združiti se morajo mednarodno, brez razlike naroda in jezika. Kakor se kapitalizem druži mednarodno in enako izžema vse ljudstva, tako mora tudi vstati proletariat vseh dežela kot en mož proti izmenjanju.

Stara resnica! Kapitalisti so očetini in neizprosni nasprotniki, proti katerim se bore organizirani delave že desetletja. Nositelji mezdne sužnosti so: reparji delavščevega produkta; kri na meso današnjega krivčnega družbenega sistema. Ko bi ne bilo sedanja človeška družba kapitalistična, to je k bi ne bilo kapitalizma, tiranije in izkorisčanja proletarske mase, — ne bi bilo tudi delavskih organizacij; ne bi bilo razredne borbe, kakoršno imamo danes. Kapitalizem je rodil odpor v proletariatu in ta odpor je rodil razredno borbo. Delave v razredni borbi se po organizujejo, da tem lažje izkoristijo svoja bojna sredstva — štrajk itd. — proti kapitalistom. Naravno so torej kapitalisti veliki in glavni nasprotniki organiziranega delavstva, k mu skušajo škodovati, kjerkoli morejo.

Ampak poleg teh ima organizirani delave še druge nasprotnike. Nad vsemi postranskimi nasprotniki v službi kapitalizma stoji — neunijski delave.

Žalostno, a vendar resnično.

Neunijski delave isti mezdni suženji, istotko izkorisčen po kapitalizmu, kar vost ali protivajale, skoduje več svojim organiziranim bratom, kakor pa kapitalist, kateri se odprto bori proti delavskim unijam. Zanemarjen ali mladčen delave, kateri noče v unijo, je neposredna pomoc kapitalistu, da lažje užuga in izlačenja plačojemalec: skrb za bič, katerga vulti kapitalist nad njegovimi brati in nad njem samim. Delave se organizujejo v unijo z namenom, koriščiti vsem, ki proizvajajo za profit; priboriti vsem enake pravice. Tu pa pride neunijski delave, kateremu želi in išče organizacija iste dobreto v pravici, in ovira svoje tovarise pri zvišenem delu. Skoduje jim in tem skoduje isti nevedoma — tudi sam sebi. Mesto, da bi z hvaleno pravo prisluhišči, kot se je boje pri kapitalistih — izginili bi kmalo vsi speli, pinkertone in skabje iz naše srede.

Drugega sodbo moramo pa imeti o onih neorganiziranih delavcih, kateri žive v krajih, ki so še takoreč opasani v kitajskim zidom pred unionizmom. Taki trpni v resnicu nimajo pojma o organizaciji, niti moči, da bi se povspeli do nje. Tako npr. se nahaja v bakrenih rudnikih v Calumetu, Mich., in okolici nad dvajset tisoč rudarjev brez najmanje unije. Ti delave so popoloma okosteneli za unijsko gibanje in razredno borbo. Zato se pa morajo slepo pokoriti delavalcem, kateri so znali že od nedaj v onem kraju na uneten način zvezati roke rudarjev, da se ne morejo ganiti v svojo korist. Ampak ti delave in drugi, ki žive v enakih razmerah, so le zanesno marty za organizacijo. Prišel bo dan, ko pade iskra spoznanja tudi med te trpine in plamen odpora bo hujši, kakor je bil kje drugje.

Nesolidarnost je poglaviti vzrok antipati do delavskih organizacij med delave samimi. Nezupnost pa narodnjaško-patriotična ozkorčnost. Ta zadnja bolezni se najbolj drži slovenskih, finskih in nekoliko italijanskih delavcev. Bacili nesrečnih nacionalnih bojev v Evropi se zanajajo tudi v Ameriko in skušajo vleči črto med delave tega in onega jezika ali naroda. Sicer se to opaža v komaj vidni mriji, a vendar v tolki, da skoduje unionizmu. Take jezikovne mržnje in inozemskimi delavev v Ameriki so naravnost pismodarja. Patriotardi v svoji slèoti ne vidi, da kapitalist ravno tako izkorisca italijanskega delavev, kakor slovenskega; guli ravno tako hrvaškega, kakor turškega, črno-kosnega ali japonskega delavev. Ako hočejo delave zboljšati svoje življenske pogoje in vrsei raz sebe kapitalisti komat, združiti se morajo mednarodno, brez razlike naroda in jezika. Kakor se kapitalizem druži mednarodno in enako izžema vse ljudstva, tako mora tudi vstati proletariat vseh dežela kot en mož proti izmenjanju.

Stara resnica! Kapitalisti so očetini in neizprosni nasprotniki, proti katerim se bore organizirani delave že desetletja. Nositelji mezdne sužnosti so: reparji delavščevega produkta; kri na meso današnjega krivčnega družbenega sistema. Ko bi ne bilo sedanja človeška družba kapitalistična, to je k bi ne bilo kapitalizma, tiranije in izkorisčanja proletarske mase, — ne bi bilo tudi delavskih organizacij; ne bi bilo razredne borbe, kakoršno imamo danes. Kapitalizem je rodil odpor v proletariatu in ta odpor je rodil razredno borbo. Delave v razredni borbi se po organizujejo, da tem lažje izkoristijo svoja bojna sredstva — štrajk itd. — proti kapitalistom. Naravno so torej kapitalisti veliki in glavni nasprotniki organiziranega delavstva, k mu skušajo škodovati, kjerkoli morejo.

Ampak poleg teh ima organizirani delave še druge nasprotnike. Nad vsemi postranskimi nasprotniki v službi kapitalizma stoji — neunijski delave.

Žalostno, a vendar resnično.

Neunijski delave isti mezdni suženji, istotko izkorisčen po kapitalizmu, kar vost ali protivajale, skoduje več svojim organiziranim bratom, kakor pa kapitalist, kateri se odprto bori proti delavskim unijam. Zanemarjen ali mladčen delave, kateri noče v unijo, je neposredna pomoc kapitalistu, da lažje užuga in izlačenja plačojemalec: skrb za bič, katerga vulti kapitalist nad njegovimi brati in nad njem samim. Delave se organizujejo v unijo z namenom, koriščiti vsem, ki proizvajajo za profit; priboriti vsem enake pravice. Tu pa pride neunijski delave, kateremu želi in išče organizacija iste dobreto v pravici, in ovira svoje tovarise pri zvišenem delu. Skoduje jim in tem skoduje isti nevedoma — tudi sam sebi. Mesto, da bi z hvaleno pravo prisluhišči, kot se je boje pri kapitalistih — izginili bi kmalo vsi speli, pinkertone in skabje iz naše srede.

Drugega sodbo moramo pa imeti o onih neorganiziranih delavcih, kateri žive v krajih, ki so še takoreč opasani v kitajskim zidom pred unionizmom. Taki trpni v resnicu nimajo pojma o organizaciji, niti moči, da bi se povspeli do nje. Tako npr. se nahaja v bakrenih rudnikih v Calumetu, Mich., in okolici nad dvajset tisoč rudarjev brez najmanje unije. Ti delave so popoloma okosteneli za unijsko gibanje in razredno borbo. Zato se pa morajo slepo pokoriti delavalcem, kateri so znali že od nedaj v onem kraju na uneten način zvezati roke rudarjev, da se ne morejo ganiti v svojo korist. Ampak ti delave in drugi, ki žive v enakih razmerah, so le zanesno marty za organizacijo. Prišel bo dan, ko pade iskra spoznanja tudi med te trpine in plamen odpora bo hujši, kakor je bil kje drugje.

Nesolidarnost je poglaviti vzrok antipati do delavskih organizacij med delave samimi. Nezupnost pa narodnjaško-patriotična ozkorčnost. Ta zadnja bolezni se najbolj drži slovenskih, finskih in nekoliko italijanskih delavcev. Bacili nesrečnih nacionalnih bojev v Evropi se zanajajo tudi v Ameriko in skušajo vleči črto med delave tega in onega jezika ali naroda. Sicer se to opaža v komaj vidni mriji, a vendar v tolki, da skoduje unionizmu. Take jezikovne mržnje in inozemskimi delavev v Ameriki so naravnost pismodarja. Patriotardi v svoji slèoti ne vidi, da kapitalist ravno tako izkorisca italijanskega delavev, kakor slovenskega; guli ravno tako hrvaškega, kakor turškega, črno-kosnega ali japonskega delavev. Ako hočejo delave zboljšati svoje življenske pogoje in vrsei raz sebe kapitalisti komat, združiti se morajo mednarodno, brez razlike naroda in jezika. Kakor se kapitalizem druži mednarodno in enako izžema vse ljudstva, tako mora tudi vstati proletariat vseh dežela kot en mož proti izmenjanju.

Stara resnica! Kapitalisti so očetini in neizprosni nasprotniki, proti katerim se bore organizirani delave že desetletja. Nositelji mezdne sužnosti so: reparji delavščevega produkta; kri na meso današnjega krivčnega družbenega sistema. Ko bi ne bilo sedanja človeška družba kapitalistična, to je k bi ne bilo kapitalizma, tiranije in izkorisčanja proletarske mase, — ne bi bilo tudi delavskih organizacij; ne bi bilo razredne borbe, kakoršno imamo danes. Kapitalizem je rodil odpor v proletariatu in ta odpor je rodil razredno borbo. Delave v razredni borbi se po organizujejo, da tem lažje izkoristijo svoja bojna sredstva — štrajk itd. — proti kapitalistom. Naravno so torej kapitalisti veliki in glavni nasprotniki organiziranega delavstva, k mu skušajo škodovati, kjerkoli morejo.

Ampak poleg teh ima organizirani delave še druge nasprotnike. Nad vsemi postranskimi nasprotniki v službi kapitalizma stoji — neunijski delave.

Žalostno, a vendar resnično.

Neunijski delave isti mezdni suženji, istotko izkorisčen po kapitalizmu, kar vost ali protivajale, skoduje več svojim organiziranim bratom, kakor pa kapitalist, kateri se odprto bori proti delavskim unijam. Zanemarjen ali mladčen delave, kateri noče v unijo, je neposredna pomoc kapitalistu, da lažje užuga in izlačenja plačojemalec: skrb za bič, katerga vulti kapitalist nad njegovimi brati in nad njem samim. Delave se organizujejo v unijo z namenom, koriščiti vsem, ki proizvajajo za profit; priboriti vsem enake pravice. Tu pa pride neunijski delave, kateremu želi in išče organizacija iste dobreto v pravici, in ovira svoje tovarise pri zvišenem delu. Skoduje jim in tem skoduje isti nevedoma — tudi sam sebi. Mesto, da bi z hvaleno pravo prisluhišči, kot se je boje pri kapitalistih — izginili bi kmalo vsi speli, pinkertone in skabje iz naše srede.

Drugega sodbo moramo pa imeti o onih neorganiziranih delavcih, kateri žive v krajih, ki so še takoreč opasani v kitajskim zidom pred unionizmom. Taki trpni v resnicu nimajo pojma o organizaciji, niti moči, da bi se povspeli do nje. Tako npr. se nahaja v bakrenih rudnikih v Calumetu, Mich., in okolici nad dvajset tisoč rudarjev brez najmanje unije. Ti delave so popoloma okosteneli za unijsko gibanje in razredno borbo. Zato se pa morajo slepo pokoriti delavalcem, kateri so znali že od nedaj v onem kraju na uneten način zvezati roke rudarjev, da se ne morejo ganiti v svojo korist. Ampak ti delave in drugi, ki žive v enakih razmerah, so le zanesno marty za organizacijo. Prišel bo dan, ko pade iskra spoznanja tudi med te trpine in plamen odpora bo hujši, kakor je bil kje drugje.

Nesolidarnost je poglaviti vzrok antipati do delavskih organizacij med delave samimi. Nezupnost pa narodnjaško-patriotična ozkorčnost. Ta zadnja bolezni se najbolj drži slovenskih, finskih in nekoliko italijanskih delavcev. Bacili nesrečnih nacionalnih bojev v Evropi se zanajajo tudi v Ameriko in skušajo vleči črto med delave tega in onega jezika ali naroda. Sicer se to opaža v komaj vidni mriji, a vendar v tolki, da skoduje unionizmu. Take jezikovne mržnje in inozemskimi delavev v Ameriki so naravnost pismodarja. Patriotardi v svoji slèoti ne vidi, da kapitalist ravno tako izkorisca italijanskega delavev, kakor slovenskega; guli ravno tako hrvaškega, kakor turškega, črno-kosnega ali japonskega delavev. Ako hočejo delave zboljšati svoje življenske pogoje in vrsei raz sebe kapitalisti komat, združiti se morajo mednarodno, brez razlike naroda in jezika. Kakor se kapitalizem druži mednarodno in enako izžema vse ljudstva, tako mora tudi vstati proletariat vseh dežela kot en mož proti izmenjanju.

Stara resnica! Kapitalisti so očetini in neizprosni nasprotniki, proti katerim se bore organizirani delave že desetletja. Nositelji mezdne sužnosti so: reparji delavščevega produkta; kri na meso današnjega krivčnega družbenega sistema. Ko bi ne bilo sedanja človeška družba kapitalistična, to je k bi ne bilo kapitalizma, tiranije in izkorisčanja proletarske mase, — ne bi bilo tudi delavskih organizacij; ne bi bilo razredne borbe, kakoršno imamo danes. Kapitalizem je rodil odpor v proletariatu in ta odpor je rodil razredno borbo. Delave v razredni borbi se po organizujejo, da tem lažje izkoristijo svoja bojna sredstva — štrajk itd. — proti kapitalistom. Naravno so torej kapitalisti veliki in glavni nasprotniki organiziranega delavstva, k mu skušajo škodovati, kjerkoli morejo.

Ampak poleg teh ima organizirani delave še druge nasprotnike. Nad vsemi postranskimi nasprotniki v službi kapitalizma stoji — neunijski delave.

Žalostno, a vendar resnično.

Neunijski delave isti mezdni suženji, istotko izkorisčen po kapitalizmu, kar vost ali protivajale, skoduje več svojim organiziranim bratom, kakor pa kapitalist,

Le gori trpinov glas le en ori:
slava vam mučeniki, slava!
Dan nepozaben začrtali ste vi:
"Edeca nedelja", nedelja krvava.

Kako vas sprejel je, kronani
mesar,
ko šli ste k njemu, trpini;
kako vas pogostil je, on, kruti
car,
to ostalo bo v zgodovini . . .

Mesto kraha, mesto pravic,
dal vam je svinca dal vam je
kruto.

Ležečih v krvi in umirajočih klic
spremljal koszaliko je delo kruto.

Pokazal je car . . . ko padli ste
vi . . .
kaj hoče tiran od proletarca:
napiši si hoče njegove krví —
hej! krví — sit šampanca! —

Tiho trpini! — Prišel bo dan . . .
ko iz krvi sveže, prelite —
rodil se bo osvetnik — velikan
in poplašil krivice neštete!

Tiho trpini! Le en glas naj ori:
slava vam mučeniki, slava!

Dan nepozaben začrtali ste vi:

"Edeca nedelja", nedelja krvava.

Ivan Molek.

NIHILIST.

Povest iz ruske revolucije.

Spisec V. T. J. Zavorič Feodorov.

(Nedavno izdane.)

Nekaj po četrti uru stopi v ministrov kabinet tajnik in javi, da je vsa družba pod vodstvom grofa Aleksandra vjetra in odvedena v Petro-Pavlovsko trdnjava. Zarotniki so bili mirni, a njih shajšči niso mogli preiskati, kar so ga sami razstrelili. Minister je bil zadovoljen in je takoj pisal carju:

"Njegovo carsko Veličanstvo si usojajo obvestiti, da se mi je posrečilo arretirati vodje nihilističnega gibanja, grofa Aleksandra Vladimiroviča, Glogovskega, Blažnjeva, Baumwollera, Nikoforoviča in še nekaj oseb, ki jih zasedaj ne poznam. Delovanje nihilistov je ustavljeno; prosim samo, da mi dovolite, da pričrem takoj preiskavo."

Prosim tudi, da podpišete dekret, ki z njim imenujete generala Dragomirova guvernerom Finike. Udati sluga Vašemu Veličanstvu minister Sipjagin."

Vesel je bil car, ko je sprejel ministrov pismo; neugodno ga je dirnilo ime grofa, ki je bil takrat tako ugleden na dvoru. Ta-

kaj je podpisal dekret in čestital ministru Sipjaginu, ki je takoj začel najprej izprševati grofa Aleksandra.

"Vi ste grof Aleksander Vladimirovič!"

Grof v okovih odvrne: "To je znano ekscelenčni!"

"Vi ste član nihilističke družbe!"

"Tega ne vem!"

"V svojo korist mi odgovrite!"

"Kako naj odgovorim, ko sam ne vem?"

"To so prazni izgovori! Vemo, da vi rovarite proti nam, a naša dolžnost je, da vas uničimo!"

Grof je molčal.

"Se je čas, da si zasužite milost pri carju! Odgovorite mi in jaz vas pustim v svobodo!"

Grof se je nasmehnil in molčal; tudi drugi niso nisar govorili, vsi so molčali; Sipjagin je besmal, a do živega jim ni mogel; tedaj je sklenil, da začne s preiskavo . . .

Šehel se je spustil po stopnicah in dospel v temen hodnik; komaj se je bil nekoliko oddaljil, je čel razstrebo. Obstal je in poslušal; tisto in miron je bilo naokoli. Kaj se je zgodilo s tovarši? Ali so tudi oni zleteli v zrak? Ali so se pustili arretirati? Ako jih polové, se ne bodo li izdali in prekrizali njegovih načrtov? Zopet je šel naprej, temeno je bilo naokoli; naenkrat zasiši nad sabo šumene vode. Kam vodi ta hodnik? Šehel ni vedel, bo li prišel izven mesta, da se lahko skrije?

Dolgo je hodil v temen, kar postane okoli njega vedno svetlejje; pot je vodila vedno višje, in nakrat se splazi Šehel skozi odprtino na dan. Vse zasneženo je bilo naokoli: ozre se, da vidi, kje je?

Spoznan je, da je blizu amurske ceste, poleg katere vodi železnična do Novgoroda, a od tod skozi Sibirijo na Daljni Izток. V bližini mora biti postaja Krasnoje; od tu je 18 kilometrov do Petrograda. Ob dsetih gre prvi vlak v mesto; lahko se odpelje. Gre do kolodvora, a tu se spomni, da je nevarno, da bi prišel takoj zamazan v mesto. Za delavega bi ga imeli in takoj bi kaj sumni-

čili! Ne, tak nikakor ne sma v mesto!

Ozri se je naokoli in ugledal gol sv. Jurija. Tu je bil samostan in Šehel se odloči oditi tja in se odpoceti, potem se pa peč vrnil v mesto.

Pozvani — samostane mu odpre in se začudi, ko vidi pred sabo človeka zamazanega in z začevanim očesom. Šehel pa ga zaprosi: "Dovolite, da se pri vas malo odpocijem in prevezem bolno oko."

Samostane odvede žida v sobo in mu prinese vode, da se opere, nato ga pa vpraša, kaj se mu je zgodilo.

Šehel izgovorno pripoveduje: "Zjutraj sem jedil na lov; konj se ustrasi žlezne, vrže me razsebe, da sem ležal skoro dve uri nezavesten. Udari sem se na okno!"

Samostane mu prinese obvezni hrane; ko se Šehel okrepi, ga prosi, da bi se smel malo odpoceti. Menih ga odvede v celico, kjer leže na postelji in sladko zaspni. Zvečer se prebudi, zahvali se menihu in povč, da se odpelje z vlaščom v mesto. Res gre nekaj časa proti kolodvoru, nato zavije na stran in se napoti v mesto.

Ko je bila ura deset, bil je že v mestu; tu zavije v male ulice židovskega predmestja in se knaku izgubi . . .

Tri dni že trajala preiskava, a se vedno brez uspeha, ves ministrov trud je bil zastavljen, nikdo ni hotel govoriti; detektivi so begali naokoli kakor psi — zamen!

Sipjagin se je tega dne vračal nezadovoljen od cara, ki je zahvalil hiter konz preiskavi.

V predobi ministristva je žaljal kakih dvajset oseb na avdijenco.

Sipjagin gre mirno mimo njih, kar stopi k njemu mlad človek, ki je držal v roki papir zvit v obliko prošnje.

Minister postopi in posež po prošnji, obrnen je bil z obrazom proti poslusu.

Kar potegne mladi posilce iz pod prošnje samokres — dva krepka strela zadonita.

Sipjagin se prima za sreči — isti hip se zgrudi mrtev v svoji krvi na tla.

Kakor tige planejo policisti, detektivi in stražarji na smelega napadača, pa on se jim izvije, skoči do Sipjaginevega trupla in zakliče:

"Grobar je pač! Živila sloboda!"

Zopet zadoni strel in napadale pade mrtev na truplo umorjega ministra Sipjagina

II.

Kakor blisk se je raznesla po Petrogradu vest o smrti ministra Sipjagina. Dvorni maršal Obelinski je javil caru, da je nezame nestril ministra v trenotku, ko se je vračal od cara. Car je bil globoko ginjen, sel je parkrat gor in dol po sobi in solzan rekel:

"Ni misli, da bodo njega sodili oni, kaj jih je sam tako strogo sedil!"

Odpustil je vse okoli sebe in dolgo premisljeval. Vodstvo ministristva je medtem prevezel oddejni načelnik knez Nikolajevič, kakor njegov prednik je tudi on sluhil, da je umor delo nihilistične zarote. Zato je bila njegova prva skri, da soči sumljivejetniki s tripli ministra in atentatorjem. Ukaže torej, da naj jih privedejo v ministerstvo, kjer sta žaljiva minister in atentator. Strja na črna kri na prisih ministru, ki značela mesto, kjer je krogija zadeva: manjša rana pa — posledica prvega strela, ki pa ni pogodil, je bila na levem licu. Atentator je ležal tri korake od ministra; še vedno je krčevalo držalo samokres v roki, krogila mu je predrla senca — bil je na mestu mrtev. Policisti so ga pokrili s plasti, ministra pa položili v zanesljivih uniformah.

Le en primer naj poda našim čitalateljem priljubljeno sliko tega, kaj je mogoče v "sveti Rusiji".

Dne 20. aprila je prijela podjetja v Dorpatu trideset ljudi. Sedemnajst izmed njih je obtožil dorpatski žandarski stotnik Prokofijev, da so člani severovitinske socialno-demokratične organizacije. Dva meseca je žandarmerija vodila "preiskavo", potem je oddala spise preiskovalnemu sodniku Repinskemu. Pri njem so ostali akti stiri meseca. Tekom tega časa so bili le enkrat zasišani in sicer, kakor pravi preiskovalni uradnik, samo formalno.

Dne 25. septembra se je prijel litvanski gubernator Svejgenec v Dorpat. Spremljal ga je zloglasni načelnik tajne policije Gregus in več tajnih agentov. Obiskal je vseh sedemnajst žentjikov v njih edah ter je vse žentjike vpravil za imo. Po tem "zaslišanju" se je sklenilo, izrečti jih tajni policiji v Rigi.

"Dajte jih meni," je dejal Gregus: "jaz jih prisilim, da povede resnico. Pri meni si že olajšajo sreči."

Enega izmed njih (Frie Bull) so se tistega dne prepeljali v Rigo; dne prvega oktobra so pa izrečeli tajni policiji se deset držnih, po imenu Friderik Zirnl, Ivan Zirnl, Artur Sudmahl, Nikolaj Sudmahl, Osvald Neuhand, Ivan Lehmann, Henrik Bevard, Edvard Pohla, Edvard Sommer in Marija Damberg. Zaprili so bili zbrana pred palajočim, oddelkom kozakov je komaj delal pot. Lahko in elegantno, kakor zadnjie, ko je šel na dvorski ples, skočil je grof Aleksander iz kočje, bil je nekoliko bleđ, na ustih mu je igral lahek nasmej; spremjam od štirih žandarjev je šel po stopnicah navzgor. Po vrsti odpelje vse vjetnike, ki so ponosno stopali v predstavo. Kmalu pride v sobo Obelinski in dve vremena zdravljoma in v žudjenju vseh daj grofu roko ter mu reče: "Po carjevem ukazu sem pre-

vzel место preiskovalca o zaroti, ki ste ji vi na čelu. Srečnega se čutim, da sem dobil to nalogo, ker sem bil drug Vašega oceta Vladimira Dimitroviča; upam, da mi bo mogoče dokazati Vašo nedolžnost in s tem opravičiti pred carjem svoje mišljene. Saj mi boste šli v tem na roko! Mi smo pazno preiskali mesto, ker je noč v patrulja aretovala Vas in ostale gospode v trenotku, ko je bila razstreljena mala hišica. Večji hiši nismo našli nikake pravice, kar dokazuje, da v njej ni nikdo stanoval. Zvezeli pa smo, da je bila dotična hiša nekaj last kneza Bakunina, ki je bil del dolžničnega atentata na Aleksandra II. pregnan v Sibiriju, odkoder se mu je posrečilo pobegniti. Njegova rodbina se je preselila v Venecuelo; ko se je zopet začel širiti nihilizem, smo pazili na hišo kneza Bakunina, a ničesar sumljivega nismo našli. Naokrog pa je posrečovali, da vidijo počelo.

Menih ga odvede v celico, kjer leže na postelji in sladko zaspni. Zvezeli pa so zvezli načelničko brade. Zvezane roke so mu položili na koleni in utaknili tedaj med kolena in roke palice, vsed česar je moral.

Jutri so zvezli načelničko brade. Jetniku so zvezali noge in ust. Potem so mu pritisnili nože pod presi, tako da so se kolena dotikalna brade. Zvezane roke so mu položili na koleni in utaknili tedaj med kolena in roke palice, vsed česar je moral.

Zveznični žetnički kastrol je načelničko brade.

Menih ga odvede v celico, kjer leže na postelji in sladko zaspni. Zvezeli pa so zvezli načelničko brade. Jetniku so zvezali noge in ust. Potem so mu pritisnili nože pod presi, tako da so se kolena dotikalna brade. Zvezane roke so mu položili na koleni in utaknili tedaj med kolena in roke palice, vsed česar je moral.

Zveznični žetnički kastrol je načelničko brade.

Menih ga odvede v celico, kjer leže na postelji in sladko zaspni. Zvezeli pa so zvezli načelničko brade. Jetniku so zvezali noge in ust. Potem so mu pritisnili nože pod presi, tako da so se kolena dotikalna brade. Zvezane roke so mu položili na koleni in utaknili tedaj med kolena in roke palice, vsed česar je moral.

Zveznični žetnički kastrol je načelničko brade.

Menih ga odvede v celico, kjer leže na postelji in sladko zaspni. Zvezeli pa so zvezli načelničko brade. Jetniku so zvezali noge in ust. Potem so mu pritisnili nože pod presi, tako da so se kolena dotikalna brade. Zvezane roke so mu položili na koleni in utaknili tedaj med kolena in roke palice, vsed česar je moral.

Zveznični žetnički kastrol je načelničko brade.

Menih ga odvede v celico, kjer leže na postelji in sladko zaspni. Zvezeli pa so zvezli načelničko brade. Jetniku so zvezali noge in ust. Potem so mu pritisnili nože pod presi, tako da so se kolena dotikalna brade. Zvezane roke so mu položili na koleni in utaknili tedaj med kolena in roke palice, vsed česar je moral.

Zveznični žetnički kastrol je načelničko brade.

Menih ga odvede v celico, kjer leže na postelji in sladko zaspni. Zvezeli pa so zvezli načelničko brade. Jetniku so zvezali noge in ust. Potem so mu pritisnili nože pod presi, tako da so se kolena dotikalna brade. Zvezane roke so mu položili na koleni in utaknili tedaj med kolena in roke palice, vsed česar je moral.

Zveznični žetnički kastrol je načelničko brade.

Menih ga odvede v celico, kjer leže na postelji in sladko zaspni. Zvezeli pa so zvezli načelničko brade. Jetniku so zvezali noge in ust. Potem so mu pritisnili nože pod presi, tako da so se kolena dotikalna brade. Zvezane roke so mu položili na koleni in utaknili tedaj med kolena in roke palice, vsed česar je moral.

Zveznični žetnički kastrol je načelničko brade.

Menih ga odvede v celico, kjer leže na postelji in sladko zaspni. Zvezeli pa so zvezli načelničko brade. Jetniku so zvezali noge in ust. Potem so mu pritisnili nože pod presi, tako da so se kolena dotikalna brade. Zvezane roke so mu položili na koleni in utaknili tedaj med kolena in roke palice, vsed česar je moral.

Zveznični žetnički kastrol je načelničko brade.

Menih ga odvede v celico, kjer leže na postelji in sladko zaspni. Zvezeli pa so zvezli načelničko brade. Jetniku so zvezali noge in ust. Potem so mu pritisnili nože pod presi, tako da so se kolena dotikalna brade. Zvezane roke so mu položili na koleni in utaknili tedaj med kolena in roke palice, vsed česar je moral.

Zveznični žetnički kastrol je načelničko brade.

Menih ga odvede v celico, kjer leže na postelji in sladko zaspni. Zvezeli pa so zvezli načelničko brade. Jetniku so zvezali noge in ust. Potem so mu pritisnili nože pod presi, tako da so se kolena dotikalna brade. Zvezane roke so mu položili na koleni in utaknili tedaj med kolena in roke palice, vsed česar je moral.

Zveznični žetnički kastrol je načelničko brade.

Menih ga odvede v celico, k